

Sygn. akt I C 824/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2014 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSR Mirosława Kurek – Będkowska**

Protokolant: **Beata Olewińska**

po rozpoznaniu w dniu 05 grudnia 2014 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.**

przeciwko **R. J.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. oddała powództwo;

II. zasądza od strony powodowej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz pozwanego R. J. kwotę **3617 zł** tytułem kosztów procesu;

III. z urzędu zwraca pozwanemu R. J. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie kwotę 100 zł tytułem nienależnej opłaty od wniosku o wydanie sumy zabezpieczenia.

Sygn. akt I C 824/13

UZASADNIENIE

Pełnomocnik strony powodowej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do strony powodowej umowy sprzedaży nieruchomości położonej w miejscowości S. (gmina K.), dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), zawartej w dniu 13 czerwca 2008 roku w formie aktu notarialnego Repertorium A nr 7312/2008 przed notariuszem E. R. oraz w dniu 28 maja 2008 roku w formie aktu notarialnego Repertorium A nr 6799/2008 przed notariuszem E. R. pomiędzy Spółką (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością we W. a współnikiem tejże spółki – pozwanym R. J.. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kwoty 3 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Motywuując swoje stanowisko wskazał, że powodowej Spółce przysługuje w stosunku do dłużnika (...) we W. wierzytelność stwierdzona tytułem wykonawczym, w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 11 października 2012 r., sygn. akt XV GC 312/12 oraz wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 21 marca 2013 roku, sygn. akt X Ga 28/13, opatrzonej klauzulą wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu z dnia 16 kwietnia 2013 r. Zaznaczył, że Spółka (...) dokonując sprzedaży istotnej nieruchomości działała z pokrzywdzeniem wierzycieli tejże spółki, w szczególności strony powodowej, której wierzytelność w chwili zbywania nieruchomości była od dawna wymagalna. Pozwany zaś, jako współnik sprzedającej spółki oraz członek rady nadzorczej, miał świadomość o tym pokrzywdzeniu, gdyż znał stan majątkowy i stosunki

gospodarcze spółki. Ponadto podniósł, że wskutek tej czynności spółka ta stała się, jeżeli nie całkowicie niewypłacalna, to w każdym razie niewypłacalna dalece bardziej aniżeli przed istotną umową sprzedaży.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego R. J. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł, że w dniu zbywania (...) Spółka (...) nie była w stanie likwidacji, zaś nabywca został wyłoniony w drodze publicznego przetargu. Zaznaczył, że nie można się zgodzić z poglądem, iż spółka ta działała z pokrzywdzeniem wierzyciela skoro za przeniesienie prawa własności otrzymała ekwiwalent w postaci środków pieniężnych w kwocie 2.650.000 zł. Z tego też względu nie można również stwierdzić, jakoby spółka na skutek zawarcia tej umowy sprzedaży stała się niewypłacalna, skoro na rachunku bankowym posiadała środki, co najmniej w kwocie wynikającej z umowy sprzedaży. Zarzucił nadto, że pokrzywdzenie wierzyciela ocenia się nie z chwili dokonania czynności prawnej, lecz z chwili jej zaskarżenia. Najistotniejszym argumentem przemawiającym za brakiem zasadności powództwa jest zdaniem pozwanego fakt, iż wierzyciel nie wykorzystał przysługującej mu drogi do zaspokojenia swojej wierzytelności, która niejako wyprzedza drogę obroną przez stronę powodową, a mianowicie wobec uchwały o rozwiązaniu spółki wierzyciel zaniechał zgłoszenia swojej wierzytelności w celu jej zaspokojenia, przy czym spółka dopełniła wszelkich koniecznych czynności związanych z postępowaniem likwidacyjnym, a przede wszystkim złożyła wniosek o otwarcie likwidacji i wezwała wierzycieli do zgłaszania swoich wierzytelności. Tymczasem strona powodowa nie zgłosiła swojej wierzytelności na żądanym etapie postępowania likwidacyjnego, w czasie, gdy spółka posiadała jeszcze środki finansowe. Co więcej, w czasie dokonywania sprzedaży strona powodowa nie wzywała nawet Spółki (...) do jakiegokolwiek zapłaty, a więc nie była jej nawet znana jako wierzyciel. Dodatkowo podniósł, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie ze względu na zasady współżycia społecznego, a nadto, że termin do wytoczenia niniejszego powództwa już upłynął, biorąc pod uwagę datę przedwstępnej umowy warunkowej.

Na rozprawie w dniu 25 listopada 2013 roku pełnomocnik strony powodowej oświadczył, że jak wynika z orzeczeń sądu dołączonych do pisma procesowego z 02 sierpnia 2013 roku, umowa sprzedaży przedmiotowej nieruchomości była wadliwa, zaś sprzedaż nastąpiła po zaniżonej cenie. Jednocześnie proces poprzedzający dokonanie czynności sprzedaży, a to przetarg zorganizowany przez spółkę jak również podstawy tej sprzedaży w postaci braku uchwały zgromadzenia wspólników Spółki (...) wskazują na dalsze wadliwości umowy sprzedaży. Dodał, że część środków z ceny nabycia nie wpłynęła od pozwanego na rzecz spółki. Pełnomocnik pozwanego oświadczył natomiast, że nie może być podstawą skargi pauliańskiej zarzut braku uchwały zgromadzenia wspólników spółki, przy czym uchwała taka została podjęta, o czym świadczy umowa kupna – sprzedaży. Dodał, że nie można również ubezskuteczniać umowy, co, do której strona przeciwna twierdzi, że jest nieważna. Zaznaczył, że pozwany w całości zapłacił cenę sprzedaży nieruchomości. Przyznał, iż strona powodowa posiada tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego we Wrocławiu oraz wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu, jednakże wedle wiedzy pozwanego strona powodowa swoje żądanie związane z karą umowną skonstruowała dopiero po dacie sprzedaży tej nieruchomości. O wierzytelności strony powodowej Spółka dowiedziała się dopiero po sprzedaży przedmiotowej nieruchomości. Co się tyczy wartości nieruchomości zarzucił, że do odpowiedzi na pozew dołączył trzy operaty szacunkowe.

W piśmie procesowym z dnia 05 grudnia 2013 roku pełnomocnik strony powodowej odnosząc się do treści odpowiedzi na pozew zarzucił, że przysługuje jej domniemanie z art. 527 § 3 k.c., którego pozwany nie próbuje nawet skutecznie obalać. Wskazał, że postępowanie likwidacyjne spółki nie zakończyło się skutecznie, albowiem ogłoszono upadłość tego podmiotu, a tym samym niewypłacalność Spółki (...) istniała zarówno w momencie wytoczenia powództwa jak i istnieje obecnie. Potwierdza to również fakt bezskuteczności egzekucji komorniczej.

W odpowiedzi na powyższe zarzuty w piśmie procesowym z dnia 16 grudnia 2013 roku pełnomocnik pozwanego podniósł, że jedynym powodem braku zaspokojenia wierzyciela była jego bezczynność, skoro nie zgłosił swojej wierzytelności w przewidziany prawem sposób, zaś dłużniczka strony powodowej otrzymała świadczenie ekwiwalentne z tytułu umowy sprzedaży. Zarzucił również, że niezrozumiałym są twierdzenia strony powodowej sugerujące nieważność istotnej umowy sprzedaży, skoro dochodzenie orzeczenia bezskuteczności wobec tejże umowy w oparciu o przepis art. 527 § 1 k.c. dotyczy wyłącznie ważnych czynności prawnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 kwietnia 2004 roku Zakład (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. (obecnie (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K.) zawarła ze Spółką (...) Sp. z o.o. (później (...) Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą we W.) umowę na wykonanie przyłącza do sieci rozdzielczej strony powodowej urządzeń i instalacji elektrycznych dla zespołu 53 budynków jednorodzinnych w S. na działkach nr (...)÷40, 100/5÷ 23, 100/27. Strona powodowa wykonała prace zgodnie z umową, a protokolarny odbiór prac odbył się w dniu 30 grudnia 2005 roku.

W dniu 11 września 2006 roku nadzwyczajne zgromadzenie wspólników Spółki (...) podjęło uchwałę nr 4 wyrażającą zgodę na sprzedaż w całości nieruchomości położonej w S., gmina K., obejmującej działki gruntu oznaczone numerami geodezyjnymi od 99/8 do 99/46 i od 100/5 do 100/27, dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...). Uchwała ta nie została zaskarżona.

W dniu 17 października 2007 roku rzeczoznawca S. R.określił wartość przedmiotowej nieruchomości na kwotę 1.118.000 zł, jednakże podjęte wówczas próby sprzedaży nieruchomości nie przyniosły rezultatu. W związku z tym w dniu 06 maja 2008 roku w Gazecie (...)Zarząd Spółki (...)zamieścił ogłoszenie o przetargu w trybie publicznej licytacji na sprzedaż istotnej nieruchomości gruntowej.

W dniu 28 maja 2008 roku w Kancelarii Notarialnej we W. przed notariuszem E. R. odbyła się licytacja, w wyniku, której na nabywcę nieruchomości został wyłoniony pozwany R. J.. Dlatego też za numerem Repertorium A 6799/2008 została zawarta warunkowa umowa sprzedaży, w wyniku, której (...) Sp. z o. o. z siedzibą we W. sprzedała R. J. prawo własności nieruchomości położonej w S., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) za cenę 2.650.000,00 zł. Umowa ta została zawarta pod warunkiem, że Agencja Nieruchomości Rolnych nie wykona prawa pierwokupu.

Przed sprzedażą tej nieruchomości na zlecenie Spółki w kwietniu 2008 roku został sporządzony kolejny operat szacunkowy przez S. F.. Na jego podstawie ustalona została cena sprzedaży na kwotę 2.650.000,00 zł.

Pismem z dnia 12 czerwca 2008 roku Agencja Nieruchomości Rolnych wskazała, iż nie skorzysta z prawa pierwokupu tej nieruchomości rolnej. Dlatego też na mocy aktu notarialnego z dnia 13 czerwca 2008 roku Repertorium A numer (...) Sp. z o. o. z siedzibą we W. w wykonaniu warunkowej umowy sprzedaży - przeniosła na R. J. prawo własności spornej nieruchomości.

Pozwany R. J. w dniu sprzedaży nieruchomości był wspólnikiem oraz członkiem Rady Nadzorczej Spółki (...).

Dowód:

- kserokopia aktu notarialnego Repertorium A numer (...) z dnia 13 czerwca 2008 roku – k. 11-15;
- wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XV Wydziału Gospodarczego z dnia 11 października 2012 roku w sprawie sygn. akt XV GC 312/12 wraz z uzasadnieniem – k. 42-47;
- odpis zupełny księgi wieczystej Kw nr (...) – k.50-62;
- odpis centralnej informacji KRS nr 0000156954 – k. 63-66;
- odpis centralnej informacji KRS nr 0000073321 – k. 67-71;
- operat szacunkowy wyceny nieruchomości z dnia 16 kwietnia 2008 roku – k. 89-108;
- odpis aktu notarialnego Repertorium A numer (...) z dnia 20 maja 2008 roku z załącznikami – k. 111-115

- operat szacunkowy wartości rynkowej prawa własności nieruchomości gruntowej z dnia 17 października 2007 roku – k. 180-201;
- przesłuchanie pozwanego R. J.

Sprzedając powyższą (...) Spółka (...) nie działała pod presją istniejących, wymagalnych i obciążających ją wierzytelności.

Dowód:

- kserokopia wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu X Wydziału Gospodarczego z dnia 05 stycznia 2012 roku w sprawie sygn. akt X GC 79/11 wraz z uzasadnieniem i wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu Wydziału I Cywilnego z dnia 04 lipca 2012 roku w sprawie sygn. akt I A Ca 637/12 – k. 134-153;
- przesłuchanie pozwanego R. J.

Z dniem 16 lipca 2008 roku (...) Sp. z o. o. z siedzibą we W. wolą wspólników została postawiona w stan likwidacji. Następnie w dniu 01 października 2008 roku spółka ta złożyła wniosek o zamieszczenia ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o otwarciu likwidacji i wezwała wierzycieli do zgłaszania swoich wierzytelności w terminie trzech miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia.

Strona powodowa nie zgłosiła jednak swojej wierzytelności na żadnym etapie postępowania likwidacyjnego.

Dowód:

- odpis aktu notarialnego Repertorium A numer (...) z dnia 16 lipca 2008 roku – k. 16-20;
- bilans na dzień 31 grudnia 2007 roku wraz z rachunkiem zysków i strat za 2007 rok i z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami do sprawozdania finansowego za 2007 rok – k. 21-29;
- sprawozdanie z działalności za 2007 rok – k. 31;
- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu z dnia 11 września 2008 roku – k. 109-110;
- wniosek o zamieszczenie ogłoszenia z dnia 22 września 2008 roku – k. 202;
- przesłuchanie pozwanego R. J.

W okresie likwidacji, tj. w dniu 20 sierpnia 2009 roku Spółka (...)sprzedała 30 000 akcji (...) za kwotę 433.261,80 zł.

Z kolei w dniu 31 sierpnia 2009 roku Spółka ta sprzedała firmie (...)(...)samochód T. (...)za kwotę netto 116.200 zł (141.764 zł brutto). W dniu 30 września 2009 roku sprzedała zaś tej samem firmie sprzęt komputerowy za kwotę 2.796,78 zł netto (3.412,07 zł brutto).

Dowód: sprawozdanie biegłego rewidenta z 24 stycznia 2011 roku – k. 32-38.

Pismem z dnia 02 listopada 2011 roku strona powodowa wezwała Spółkę (...) do zapłaty kwoty 56 272,05 zł tytułem kary umownej za zwłokę w wykonaniu zobowiązania ciążącego na niej na podstawie umowy o przyłączenie z dnia 02 kwietnia 2004 roku.

Pomimo wezwania (...) Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą we W. nie zapłaciła przedmiotowej kwoty, dlatego też (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. w dniu 10 listopada 2011 roku wystąpiła do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej z powództwem o zapłatę tej kwoty.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia –Fabrycznej z dnia 11 października 2012 roku w sprawie o sygn. akt XV GC 312/12 zasądzono od (...) Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą we W. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. kwotę 56 272,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu.

W dniu 16 kwietnia 2013 roku nadano temu wyrokowi klauzulę wykonalności.

Na podstawie wskazanego tytułu wykonawczego strona powodowa w maju 2013 roku wszczęła postępowanie egzekucyjne przeciwko (...) Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą we W..

Prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej A. M. pod sygn. akt Km 1600/13 postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne, w konsekwencji postanowieniem z dnia 11 października 2013 roku Komornik postępowanie to umorzył.

Dowód:

- wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XV Wydziału Gospodarczego z dnia 11 października 2012 roku w sprawie sygn. akt XV GC 312/12 wraz z uzasadnieniem – k. 42-47 i k. 133;
- wezwanie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej z dnia 08 maja 2013 roku w sprawie (...)
- wniosek o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej z dnia 13 maja 2013 roku – k. 49
- odpis postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej A. M. z dnia 11 października 2013 roku w sprawie (...)
- pozew o zapłatę z dnia 07 listopada 2011 roku – k. 203-207;

Postanowieniem z dnia 04 października 2013 roku w sprawie o sygn. akt VIII GU 171/13 Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika (...) Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą we W. i wezwał wierzycieli upadłego, aby w terminie miesiąca od daty zamieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym obwieszczenia o ogłoszeniu upadłości zgłosili swoje wierzytelności na ręce sędziego-komisarza.

Dowód:

- kserokopia sprawozdania likwidatora za 2010 rok – k. 39-40;
- kserokopia postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej Wydziału VIII Gospodarczego dla spraw upadłościowych i naprawczych z dnia 04 października 2013 roku w sprawie sygn. akt VIII GU 171/13- k. 241-242.

Pozwany R. J. jest współwłaścicielem nieruchomości położonej w bezpośrednim sąsiedztwie nieruchomości objętej niniejszym postępowaniem. W toku postępowania o zniesienie współwłasności tej nieruchomości biegły sądowy w styczniu 2013 roku ustalił wartość tej nieruchomości, przy czym wartość 1 m² okazała się niższa od tej ustalonej w zaskarżonym akcie notarialnym.

Dowód: uzupełniająca opinia biegłego sądowego z dnia 03 stycznia 2013 roku – k. 208-234.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. wystąpiła o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niej notarialnej umowy sprzedaży z dnia 13 czerwca 2008 roku, sporządzonej przez notariusza E. R., prowadzącą Kancelarię Notarialną we W. rep. A numer (...) oraz warunkowej umowy sprzedaży z dnia 28 maja 2008

roku sporządzonej przez notariusza E. R., prowadzącą Kancelarię Notarialną we W., rep. A numer (...), na podstawie której to umowy (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. sprzedała pozwanemu R. J. nieruchomości położoną w miejscowości S., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą nr (...). Powołała się przy tym na okoliczność, że wskazana umowa została zawarta z jej pokrzywdzeniem, albowiem uniemożliwia zaspokojenie przysługującej jej wierzytelności w wysokości 56 272,05 zł stwierdzonej tytułem wykonawczym w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia –Fabrycznej z dnia 11 października 2012 roku w sprawie o sygn. akt XV GC 312/12 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

W pierwszym rzędzie należy jednak podnieść, iż umowy zawarte w wykonaniu ważnych zobowiązań nie mogą zostać skutecznie zaskarżone skargą pauliańską. Skarga służy możliwości zaspokojenia się z przedmiotów majątkowych, które na skutek zaskarżonej czynności prawnej wyszły z majątku dłużnika (art. 532 k.c.). Prawo własności istotnej nieruchomości wyszło z majątku dłużnika dopiero na mocy przenoszącej jej umowy z dnia 13 czerwca 2008 roku , a zatem wierzyciel mógł zaskarżyć tylko tę właśnie umowę. Oznacza to zaś, że 5-letni termin dla wytoczenia niniejszego powództwa (art. 534 k.c.) został przez powodową Spółkę zachowany, skoro pozew został wniesiony w dniu 06 czerwca 2013 roku.

W świetle treści żądania pozwu i jego uzasadnienia nie ma oczywiście wątpliwości, iż strona powodowa wystąpiła w rozpoznawanej sprawie z tzw. skargą pauliańską uregulowaną w przepisach art. 527-534 k.c., których celem jest ochrona wierzyciela przed działaniami dłużnika zmierzającymi do jego pokrzywdzenia przez pozbawienie go możliwości zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności.

Zgodnie z przepisem art. 527 § 1 k.c., gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. W świetle wskazanego przepisu uwzględnienie powództwa opartego na tym przepisie nastąpi tylko wówczas, gdy wierzyciel udowodni, że:

- a) przysługuje mu wierzytelność względem dłużnika,
- b) dłużnik dokonał czynności prawnej z osobą trzecią,
- c) w wyniku tej czynności prawnej osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową,
- d) przedmiotowa czynność prawna została dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli,
- e) przy dokonaniu czynności prawnej dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli,
- f) osoba trzecia wiedziała o tym, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się o tym dowiedzieć.

Wszystkie wskazane przesłanki muszą przy tym wystąpić łącznie, a ciężar ich udowodnienia spoczywa na wierzycielu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 20 listopada 1996 roku, I ACr 306/96, „Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Lublinie” 1997, nr 2, poz. 9; K. Pietrzykowski, Kodeks cywilny. Komentarz, tom I, Warszawa 2002, s. 1277). Niekiedy jednak, ze względu na szczególne okoliczności, obowiązek udowodnienia niektórych z wymienionych przesłanek zostaje złagodzony przez wprowadzenie odpowiednich domniemań prawnych, a nawet wierzyciel zostaje z niego w całości zwolniony.

W pierwszym rzędzie należy wskazać, iż w rozpoznawanej sprawie nie ma wątpliwości, że stronie powodowej przysługuje względem Spółki (...) wierzytelność we wskazanej w pozwie kwocie, gdyż wynika to z dowodu z dokumentów w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia –Fabrycznej z dnia 11 października 2012 roku w sprawie o sygn. akt XV GC 312/12 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności oraz pism Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej A. M..

Po drugie nie budzi także wątpliwości fakt, że Spółce (...) przysługiwało prawo własności nieruchomości położonej w S., gmina K., obejmującej działki gruntu oznaczone numerami geodezyjnymi od 99/8 do 99/46 i od 100/5 do 100/27, dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...), a następnie na podstawie warunkowej umowy sprzedaży z dnia 28 maja 2008 roku i umowy przenoszącej własność z dnia 13 czerwca 2008 roku - sprzedała tę nieruchomość pozwanemu R. J.. Wynika to, bowiem wprost z dowodu z dokumentu w postaci wypisu aktów notarialnych z dnia 28 maja 2008 roku i z dnia 13 czerwca 2008 roku sporządzonych w Kancelarii Notarialnej we W. przed notariuszem E. R..

Nie budzi przy tym wątpliwości, że w wyniku opisanej powyżej czynności prawnej pozwany uzyskał korzyść majątkową, a mianowicie prawo własności spornej nieruchomości. Należy przy tym podkreślić, że w przepisie art. 527 § 1 k.c. nie chodzi o korzyść majątkową w sensie potocznym, utożsamianą np. z nabyciem rzeczy za cenę niższą od wartości tej rzeczy, kiedy to za „korzyść” uważa się różnicę między wartością rynkową rzeczy, a zapłaconą ceną. Korzyścią majątkową w rozumieniu omawianego przepisu jest nabycie przez osobę trzecią prawa majątkowego przedstawiającego pewną wartość, przy czym drugorzędne znaczenie ma cena nabycia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 października 1999 roku, I ACa 638/99, OSA 2002, nr 2, poz. 14). W niniejszej sprawie pozwany otrzymał tak rozumianą korzyść majątkową.

W ocenie Sądu wskazana czynność prawna niedokonana została jednocześnie z pokrzywdzeniem wierzyciela. Wedle, bowiem przepisu art. 527 § 2 k.c., czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Niewypłacalność oznacza sytuację, w której dłużnik nie ma możliwości spłaty zadłużenia ze względu na aktualny stan majątkowy, czyli sytuację, gdy majątek dłużnika nie wystarcza na pokrycie wszystkich jego długów, a tym samym egzekucja nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej przeciwko temu dłużnikowi (por. wyrok SN z dnia 24 listopada 2000 roku, V CKN 149/00, niepublikowany; wyrok SN z dnia 24 stycznia 2000 roku, III CKN 554/98, niepublikowany; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 1997 roku, I ACa 737/97, „Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie” 1998, nr 4, poz. 36; M. P.-S., Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, *Studia (...)* 1994, nr 1-4, s. 5). W orzecznictwie przyjmuje się, że dłużnik staje się niewypłacalny w wyższym stopniu także wtedy, gdy zaspokojenie można uzyskać z dodatkowym znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka, co oznacza, iż pokrzywdzenie powstaje również na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (por. wyrok SN z dnia 28 listopada 2001 roku, IV CKN 525/00, niepublikowany). Niewypłacalność lub jej pogłębienie musi być jednocześnie następstwem dokonania zaskarżonej czynności prawnej, co oznacza, że bez tej czynności wskazany stan majątkowy nie wystąpiłby po stronie dłużnika (por. K. Pietrzykowski, *Kodeks cywilny. Komentarz*, tom I, Warszawa 2002, s. 1281-1282). Stan pokrzywdzenia wierzycieli ocenia się przy tym nie według chwili dokonania zaskarżonej czynności prawnej, lecz według chwili wniesienia skargi i orzekania w tym przedmiocie (por. wyrok SN z dnia 22 marca 2001 roku, V CKN 280/00, niepublikowany; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 1997 roku, I ACa 737/97, „Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie” 1998, nr 4, poz. 36; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 07 grudnia 1995 roku, I ACr 967/95, „Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie” 1996, nr 10, poz. 46; K. Pietrzykowski, *Kodeks cywilny. Komentarz*, tom I, Warszawa 2002, s. 1281).

W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu, Spółka (...) zarówno w chwili wniesienia przez stronę powodową pozwu, jak również w momencie orzekania przez Sąd w tej sprawie nie była niewypłacalna w takiej wysokości by pokryć zadłużenie, a na skutek dokonania czynności prawnej w postaci sprzedaży istotnej nieruchomości stała się niewypłacalna w wyższym stopniu, niż była przed dokonaniem tej czynności.

Z postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej A. M., sygn. akt Km 1600/13 wynika, bowiem, że postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne, w konsekwencji postanowieniem z dnia 11 października 2013 roku Komornik postępowanie to umorzył. Ponadto postanowieniem z dnia 04 października 2013 roku w sprawie o sygn. akt VIII GU 171/13 Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika (...) Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą we W.. Obecna, więc sytuacja majątkowa dłużnika uniemożliwia zaspokojenia nawet części wierzytelności strony powodowej oraz powoduje, że w przyszłości takie

zaspokojenie może w ogóle nie nastąpić - w porównaniu z sytuacją majątkową dłużnika istniejącą przed dokonaniem zaskarżonej sprzedaży.

Zdaniem Sądu, zebrany w sprawie materiał dowody wskazuje również, iż zawierając sporną umowę sprzedaży Spółka (...) w żadnym wypadku nie działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Dłużnik działa, bowiem ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, gdy zdaje sobie sprawę (uświadamia sobie), że wskutek dokonania czynności prawnej może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być, więc zamiarem dłużnika, ani też zamiar ten nie musi być skierowany przeciwko określonym wierzycielowi. Wystarczy, żeby dłużnik takie pokrzywdzenie jakiegokolwiek wierzyciela przewidywał w granicach ewentualności, przy czym świadomość pokrzywdzenia wierzycieli musi istnieć w chwili dokonywania czynności prawnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 1997 roku, I ACa 737/97, „Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie” 1998, nr 4, poz. 36; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 stycznia 1995 roku, I ACr 1014/94, OSA 1995, nr 2, poz. 6).

W świetle ujawnionych w niniejszej sprawie okoliczności niewątpliwym jest, że w momencie dokonywania zaskarżonej umowy tj. 13 czerwca 2008 roku Spółka (...) nie działała pod presją istniejących, wymagalnych i obciążających ją wierzycieli. Oznacza to, że wówczas nie tylko nie wiedziała o wierzycielach strony powodowej, ale również o żadnych innych. Oczywistym jest przy tym fakt, że wierzycielność osoby występującej z żądaniem z art. 527 k.c. musi istnieć najpóźniej w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.) i nie musi ona być ściśle określona co do wysokości.

Istotne również było to, że w wyniku sprzedaży nieruchomości spółka otrzymała w zamian ekwiwalent pieniężny w kwocie 2.650.000 zł, a więc nawet po pokryciu straty z 2007 roku wskazanej w bilansie tej spółki w wysokości 706.247,46 zł – to i tak strona powodowa uzyskałaby zaspokojenie swojej wierzycielności w kwocie 56.272,05 zł. Co więcej – Spółka (...) posiadała jeszcze inny majątek, za wyjątkiem spornej nieruchomości. W okresie bowiem likwidacji, a zatem już po dokonaniu sprzedaży nieruchomości - tj. w dniu 20 sierpnia 2009 roku sprzedała 30 000 akcji (...) za kwotę 433.261,80 zł, w dniu 31 sierpnia 2009 roku Spółka ta sprzedała samochód T. (...) za kwotę netto 116.200 zł (141.764 zł brutto), a w dniu 30 września 2009 roku sprzedała sprzęt komputerowy za kwotę 2.796,78 zł netto (3.412,07 zł brutto).

Oznacza to, że od momentu dokonania zaskarżonej czynności dłużnik nie stał się niewypłacalny w stopniu wyższym, gdyż posiadanie aktywa przekraczało jego pasywa, a w konsekwencji - Spółka (...) nie działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

Odnośnie ostatniej przesłanki skargi pauliańskiej sprowadzającej się do wymogu, aby pozwany wiedział o tym, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się o tym dowiedzieć, należy podkreślić, że w okolicznościach niniejszej sprawy miał zastosowanie przepis art. 527 § 3 k.c. wprowadzający ułatwienie dowodowe przez ustanowienie określonego w nim domniemania. Dla zastosowania go konieczne jest wykazanie przez wierzyciela, że osobę trzecią łączył z dłużnikiem stosunek bliskości w chwili dokonania czynności prawnej krzywdzącej wierzycieli. Ustawa nie określa przy tym, jaki rodzaj stosunku łączącego osobę trzecią z dłużnikiem uzasadnia uznanie jej za „osobę będącą w bliskim z nim stosunku”. Ogólnie rzecz ujmując, w art. 527 § 3 chodzi o taki stosunek bliskości między dwoma osobami, który uzasadnia przyjęcie, że jedna z nich jest w posiadaniu informacji o obecnej sytuacji majątkowej drugiej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 1996 r., I CRN 61/96, OSNC 1996, nr 9, poz. 125). Pozostawanie dłużnika i osoby trzeciej w stosunkach bliższych nie standardowe, rutynowe, może mieć znaczenie przy ustalaniu, czy osoba trzecia „wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć” o tym, że dana czynność jest przez dłużnika świadomie dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2005 r., IV CK 196/05, LEX nr 604053).

Podkreślić jednak należy, że jeżeli w chwili zawierania umowy sprzedaży dłużnik nie działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, to nie można pozbawić jego kontrahenta z tej umowy prawa do nabycia mienia określonego umową tylko, dlatego, że sprzedający po zawarciu umowy stał się dłużnikiem. Skoro długi mające zostać zaspokojone dzięki skardze pauliańskiej zaczęły powstawać od listopada 2011 roku, to nie można dłużnikowi przypisać świadomości

krzywdzenia wierzycieli umowami z 2008 roku, chyba, że celem dłużnika już wówczas było zaciągnięcie przyszłych długów u powodowego wierzyciela i ich niespłacenie (art. 530 k.c.). Jednakże tego wierzyciel nie twierdził i nie składał wniosków dowodowych na okoliczność zamiarów dłużnika wobec wierzyciela w chwili podpisywania umowy w roku 2008.

Sąd na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego stwierdził nadto, że strona powodowa już dawno uzyskałaby zaspokojenie swojej wierzytelności, gdyby zgłosiła swoją wierzytelność w postępowaniu likwidacyjnym. Skoro zaś tego nie uczyniła, nie może zarzucać Spółce (...), iż działała ze świadomością jej pokrzywdzenia, albowiem do jej pokrzywdzenia doszło wyłącznie wskutek jej bezczynności.

Tym samym Sąd uznał, że nie zachodzą w rozpoznawanej sprawie wszystkie opisane powyżej przesłanki skargi pauliańskiej i z tego względu powództwo nie może być uwzględnione.

Z tych względów, na podstawie powołanych przepisów, orzeczono jak w punkcie I wyroku.

Zgodnie z przepisem art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. W świetle wskazanych przepisów do kosztów procesu poniesionych przez pozwanego należało zaliczyć wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 3 600 zł i opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Wedle przepisu art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W związku, więc z tym, że strona powodowa w całości przegrała proces należało obciążyć ją obowiązkiem zwrotu wskazanych powyżej kosztów procesu na rzecz pozwanego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie przytoczonych przepisów, należało orzec jak w punkcie II wyroku.

Orzeczenie z punktu III wyroku oparto natomiast na przepisie art. 80 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.